ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТЕХНИКА И СТРОИТЕЛСТВО
„М. В. ЛОМОНОСОВ“
гр. Добрич, п.к. 9300 ул. “Хан Тервел“ № 187; тел. 058/588315;
e-mail: info-800021@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:
ЮЛИАНА ДИКОВА
ДИРЕКТОР НА ПГ ПО ТС „М. В. ЛОМОНОСОВ“

УЧИЛИЩЕН ПЛАН ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ
за учебната 2025/2026 година

Приет на заседание на ПС с Протокол № 3/23.10.2025 г.

Планът за противодействие на училищния тормоз за учебната 2025/2026 година е разработен на основание „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище“, утвърден със заповед №РД09-1871/ 18.12.2015 г. на Министъра на образованието и науката.

Планът се базира на извършената оценка на проблема с насилието в училище въз основа на въпросник в началото на всяка учебна година и се актуализира в началото на всяка учебна година в резултат на оценката върху проблема с насилието в училище, извършена в края на учебната година.

Планът за противодействие на училищния тормоз за учебната 2025/2026 година е съобразен с нормативните актове, плановете, програмите и стратегиите относно безопасността и здравето на учениците.

Цели на плана:

1. Превенция (Превантивни мерки) за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище.
2. Мотивиране на персонала в училище към съпричастност и ангажираност към действията по превенция и преодоляване на училищния тормоз и насилие.
3. Създаване на училищни програми и политики за превенция и преодоляване на училищния тормоз и насилие.

№ по ред	Дейност	Срок	Отговорник	Забележка
м. Септември				
1.	Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма	*м. септември*	Координационен съвет	

	за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.			
2.	Оценка на нуждите от повишаване на педагогическите компетентности, свързани с проблемите на тормоза в училище и предложения училищната комисия по квалификационния план за подходящи форми и теми.	*постоянен*		
3.	Осигуряване на партньорства с институции и организации, ангажирани с проблемите на децата – Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Отдел „Закрила на детето“ и др. Срещи и уточнения на механизмите за взаимодействие.	*30 септември*	Ръководство, Координационен съвет	
	м. Октомври			
4.	Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището.	*първата седмица на м. октомври*	Координационен съвет, класни ръководители	
5.	Извършване от класните	*Последната*	Координационен	

	ръководители на изследване и оценка на тормоза между учениците в училището посредством определен инструментариум.	*седмица на м. октомври*	съвет, класни ръководители	
6.	Анализ и обобщаване на резултатите от изследването от координационния съвет.	*До 7. ноември*	Координационен съвет	
7.	Утвърждаване от директора на училището на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет. Запознаване на служителите с правилата.	*до края на м. октомври*	Директор, Координационен съвет	
	м. Ноември			
8.	Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати.	*първата седмица на м. ноември*	Координационен съвет	
9.	Заседание на Училищния координационен съвет – обсъждане на мерки за превенция и преодоляване на тормоза и актуализиране на плана във връзка с установените и анализирани резултати от проучването.	*до края на първата седмица на м. ноември*	Директор, Координационен съвен	
10.	Изготвяне на табла и други нагледни материали за правила на поведение и ценности в класната стая и в училище.	*м. ноември*	Координационен съвет, класни ръководители	

11.	Запознаване на учениците с видовете насилие и тормоз и сформиране на групи по випуски с участието на ученически съвет, които да обсъдят проблема и да отправят предложения.	*м. ноември*	Координационен съвет, класни ръководители	
12.	Провеждане на часове на класа и ученически дискусии по теми, свързани с противодействието на насилието и тормоза с цел изграждане у учениците на нетърпимост към явлението и стратегии за справяне.	*постоянен*	Координационен съвет,класни ръководители	
		м. Декември		
13.	Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности в класната стая и в училище и тяхното популяризиране.	*м. декември*	Координационен съвет	
14.	Организиране и провеждане на класови и общоучилищни инициативи във връзка с превенцията и противодействието на тормоза – „Ден без насилие“, „Свят без насилие“, Правата на детето и пр.	*постоянен*	Координационен съвет,класни ръководители	
		м. Януари		
15.	Актуализиране на Училищния механизъм за противодействие на тормоза – при необходимост.	*м. януари*	Координационен съвет	

м. Февруари				
16.	Провеждане на класови и училищни мероприятия и участие в такива на местно и национално ниво, във връзка с подготовката за мартенските празници – 1 март, 3 март, Първа пролет.	*м. февруари*	Координационен съвет, класни ръководители	
м. Март – Април				
17.	Организиране и провеждане на конкурси, спортни състезания, творчески изяви под надслов например: „С приятелство и творчество срещу насилието“, кръгли маси и др. форуми, дискусии с представители на училищната общност – родители, ученици, педагогически и непедагогически персонал, представители на местната общност, медии и др за обсъждане на проблемите и възможните решения.	*м. март – април*	Ръководство, Координационен съвет, класни ръководители	
м. Май				
18.	Провеждане на повторна оценка на проблема с насилието в училище на базата на въпросник.	*м. май*	Координационен съвет,класни ръководители	
м. Юни				
19.	Анализ, обобщение и сравнение на резултатите с тези от проучването през м. ноември. Основни изводи и формулиране на предложения за	*м. юни*	Координационен съвет	

	следващата учебна година.			
20.	Годишен отчетен доклад на Координационния съвет.	*м. юни*	Координационен съвет	

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 – Протокол за отговор на насилие

ПРОТОКОЛ № .....

Име и презиме на ученика/учениците:
.....
Клас ..... Класен ръководител .....

Дата/ час	Описание на ситуацията	Предприети мерки	Коментар	Подпис на учителя/ възрастния
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

Друг вариант е тази таблица, която показва с каква информация конкретно трябва да разполагате, за да има максимална яснота върху ситуацията:

Наблюдаване по време на деня
Ден:
Записал:
Свидетели:
Нападател:
Жертва:
Честота: единични (1), част на деня (2), постоянно (3)
Кога, час:
Къде (училище, друга среда):
Какво (форма, тип):
Защо (причина, последствие):
Бележки:

На базата на вписаните ситуации, координационният екип извършва оценка на

риска. Екипът е отговорен за анализа и разпознаването на ученици, които участват и се въвличат в ситуации на тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. Анализът е подчинен на цели за извеждане на необходимост от индивидуална работа по случай с ученик, който се намира в ситуация на риск. Екипът създава процедура за откриване и работа по случай в училище.

Приложение № 2

ПРИМЕРНА СИСТЕМА ЗА СЪОБЩАВАНЕ СЛУЧАИТЕ НА ТОРМОЗ

Процедура за информиране и съобщаване на случаи:

1. **Ученици – жертва на тормоз** информират класния ръководител и/или пом. директора. Сигналът им може да бъде устен, съответното лице го вписва.

2. **Ученици, свидетели на проява на тормоз и насилие** незабавно съобщават на възрастен в близост. Сигналът им може да бъде устен, съответното лице го вписва.

3. Всеки **класен ръководител** може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.

4. Всеки **учител и служител**, наблюдавал ситуация на насилие между деца, е длъжен да информира училищното ръководство чрез попълване на формата за протокол.

5. Родители, свидетели на тормоз уведомяват класния ръководител, педагогическия съветник или ръководството. Уведомлението се вписва в дневника за случаите на тормоз и освен подпис на служебното лице, се полага подпис и от лицето, което е подало сигнала (родителят).

Приложение № 3

ПРОЦЕДУРИ ЗА РЕГИСТРИРАНЕ, ДОКЛАДВАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за отговор на насилие“ (Приложение № 1). Протоколът може да се попълва в електронен вид или на хартиен носител. Той се предава на директора, който води дневника за ситуация на тормоз в училище. При необходимост от допълнителна работа с дете – жертва на насилие или дете, упражняващо насилие се насочва за работа с психолог към Отдел „Закрила на детето“.

2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик: учителят или служителят действат в следната последователност:
   - извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ;
   - при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
   - уведомяват веднага училищното ръководство;
   - уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява
   - родителите/ настойниците на детето;
   - описват ситуацията писмено в протокола за отговор на насилие.

3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова:

Всеки служител на ПГ по ТС „М. В. Ломоносов“, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми директора на училището. След проверка на случая директорът подава сигнал до Отдел „Закрила на детето“.

Приложение № 4

Професионална гимназия по техника и строителство „М. В. Ломоносов“
гр. Добрич, ул. „Хан Тервел“ № 187
(пълно наименование на училището, населено място, адрес)

АНКЕТНА КАРТА

Инструкция:
Настоящата анкета е анонимна и цели проучването на твоето мнение.
Моля отговори на всички въпроси възможно най-искрено, като оградиш с кръгче отговорите, които ти смяташ за верни. *

1. Има ли във Вашето училище, ученици, които да проявяват агресивно поведение спрямо други ученици?
   А) да
   Б) не

2. Какво правят учениците, които тормозят други деца?
   (Можеш да оградиш повече от един отговор.)
   А) блъскат, удрят други деца
   Б) заплашват, че ще ги ударят и пребият
   В) заплашват ги с други по-големи от тях ученици
   Г) обиждат ги с груби и неприлични думи
   Д/ измислят им прякори
   Е) взимат вещите им
   Ж) взимат им джобните пари и закуските
   З) разпространяват за тях слухове и клюки
   И) друго (посочи какво): .....

3. Къде най-често се случва учениците и по-малките деца да бъдат тормозени?
   (Можеш да оградиш повече от един отговор.)
   А) класната стая
   Б) по коридорите
   В) в тоалетните
   Г) пред павилиона за закуски
   Д) в училищния двор
   Е) извън двора на училището
   Ж) на улицата
   З) на друго място (посочи къде): .....

4. Случвало ли ти се е да те тормозят?
   А) да
   Б) не

5. Ако се е случвало да те тормозят колко често?
   А) всеки ден
   Б) няколко пъти през седмицата

В) веднъж седмично
Г) един път през месеца
Д) няколко пъти през учебната година
Е) случвало се е, но много рядко
Ж) не се е случвало досега

6. Ако се е случвало да те тормозят, учениците, които го правиха бяха:
(Можеш да оградиш повече от един отговор.)

А) от твоя клас
Б) по-големи от теб
В) от други класове
Г) от твоя клас и от други класове
Д) момчета
Е) момчета и момичета
Ж) момичета
З) сами
И) бяха повече от един (посочи колко): .....

7. Каза ли на някого, когато те тормозиха?
(Можеш да оградиш повече от един отговор.)

А) казах на някой от учители
Б) казах на майка ми
В) казах на баща ми
Г) казах на приятели
Д) споделих с училищния психолог
Е) казах на класния учител
Ж) не казах на никого
З) казах на друг човек (посочи кой): .....

8. Ако си споделил с някого, това помогна ли ти да решиш проблема?
А) да
Б) не

9. Виждал ли си да тормозят и други деца в училището?
А) да
Б) не

10. Колко често си виждал да тормозят други деца в училището?
А) всеки ден
Б) няколко пъти през седмицата
В) веднъж седмично
Г) един път през месеца
Д) много рядко
е) не съм виждал

11. Казвал ли си на някого за това?
А) да
Б) не

12. Виждал ли си да тормозят някого извън училище?
А) да (посочи къде): .....
Б) не

13. Случвало ли ти се е да удряш друг ученик?

А) да
Б) не

14. Ако някой те тормози кой смяташ, че би ти помогнал да разрешиш проблема?
(Можеш да оградиш повече от един отговор.)
А) някой от учители
Б) родителите ми
В) приятелите ми
Г) по-голям брат или сестра
Е) никой
Д) друг човек (посочи кой): …….

15. Има ли в твоя клас ученици, които тормозят другите?
А) да (посочи колко на брой са: ……..)
Б) не

16. Има ли в твоя клас деца, които често са тормозени от другите?
А) да (посочи колко на брой са: ……..)
Б) не

17. Ти си:
А) момче
Б) момиче

Навършени години.....

* *По материали на Катедра „Обща, експериментална и генетична психология“, СУ „Св. Климент Охридски“.*

Приложение № 5

Професионална гимназия по техника и строителство „М. В. Ломоносов“
гр. Добрич, ул. „Хан Тервел“ № 187

АНКЕТА
за проучване мнението на учениците относно работата в учебните часове и взаимоотношенията в класа

Здравей! Живеем във време, в което все повече се насърчава ***детското участие****. Това е процес на активно включване на детето във вземането на решения, които го касаят. Детското участие се основава на диалог, споделяне на информация и взаимно уважение между детето и възрастните. Може би вече знаеш, че според чл. 13 от Конвенцията за правата на детето, детето има право на свобода на изразяване на мнение, като зачита правата и репутацията на другите.*

Тази анкета е анонимна и има за цел да проучи твоето мнение. Помогни ни да направим училището ни още по-привлекателно място за младите хора и по-желана територия на ученика!

Мнението ти е много важно за нас, затова, моля, отговори на всички въпроси възможно най-искрено! Можеш да пишеш на оставеното празно място под всеки въпрос.

Предварително ти благодарим!

1. С какво те впечатлява нашето училище? Изброй три неща, заради които би го препоръчал/а на твой приятел или връстник:

.....
.....
.....
.....

2. Какво мислиш за взаимоотношенията във вашия клас?

.....
.....
.....
.....

3. Какво мислиш за взаимоотношенията между класа и учителите?

.....
.....
.....
.....

4. Според теб влияят ли взаимоотношенията в класа върху работата през учебните часове? Моля, огради с кръгче отговорът, който съвпада или е най-близо до твоето мнение!

А) Да
Б) По-скоро Да
В) По-скоро Не
Г) Не
Д) Не мога да преценя

Ако имаш пример, моля, посочи:
.....
.....
.....

5. Какво очакваш от твоите съученици? Какво би желал/а те да направят за теб? А за учителите?

.....
.....
.....
.....

6. Какво очакваш от твоите учители? Какво би желал/а те да направят за теб? А за класа?

.....
.....
.....
.....

7. В кой час ти е най-лесно? На какво се дължи това?

.....
.....
.....
.....

8. В кой час ти е най-приятно? Как си го обясняваш?

.....
.....
.....
.....

9. Според теб в часовете по кой предмет най-добре можеш да покажеш това, което знаеш? Какви са причините?

.....
.....

.....
.....

10. Считаш ли, че оценките ти по всички учебни предмети отговарят на твоите знания? Защо?

.....
.....
.....
.....

11. Какво би направил/а, ако си учител по най-трудният за теб учебен предмет?

.....
.....
.....
.....

12. Какво би посъветвал/а твоите съученици, за да ви бъде още по-приятно в учебните часове? А в междучасията?

.....
.....
.....
.....

13. Какво би посъветвал/а учителите?

.....
.....
.....
.....

14. Какви са твоите препоръки към педагогическия съветник?

.....
.....
.....
.....

15. Какво би направил/а, ако си директор на училището?

.....
.....
.....
.....

16. Ако желаеш да добавиш или споделиш нещо, можеш да го направиш тук:

.....
.....

.....
.....

17. Ти си:
А) момче
Б) момиче

Благодарим ти за участието и искреността!

Автори: Венета Кирова,
Веска Славчева (учител по математика)

Приложение № 6

Професионална гимназия по техника и строителство „М. В. Ломоносов“
гр. Добрич, ул. „Хан Тервел“ № 187

УВЕРЕНОСТ СРЕЩУ АГРЕСИВНОСТ

(тест)

Увереността е да отстояваш това, в което вярваш и да знаеш какво искаш да изразиш по открит начин, като в същото време уважаваш чувствата на другите. Агресивността прекратява общуването, вместо да го улесни.

Тествай своята увереност:
Избери някой от следните отговори:

- ✓ Почти никога.
- ✓ Понякога.
- ✓ В повечето случаи.

И за всяко изречение избери този, който се отнася до теб:

1. Изразявам чувствата си открито .....
2. Казвам „не“ без да се извинявам или да се чувствам виновен .....
3. Мога да призная, когато съм ядосан .....
4. Опитвам се да открия причината за моя яд .....
5. Искам да разполагам с всички факти, преди да взема решение .....
6. Критикувам поведението на човека, а не самия него .....
7. Поемам отговорност за собствените си чувства, вместо да обвинявам другите .....
8. Изразявам не само лошите, но и добрите чувства .....
9. Когато казвам как се чувствам, не го правя за сметката на някой друг/ не обвинявам за това някой друг .....
10. Ако не съм съгласен с някого, не използвам устно или физическо насилие .....
11. Предлагам решение на проблема, вместо просто да се оплаквам

.....

12. Уважавам правата на другите, докато отстоявам моите собствени .....

Дайте си по една точка за всеки отговор „В повечето случаи“.

0 – 4 т. – Все още не си уверен. Поработи над това да бъдеш по-чувствителен и да усещаш емоциите на другите. Не се тревожи, изисква практика и желание за положителна промяна!

5 – 9 т. – Добре, но все още има нужда да работиш над това как да изразяваш себе си по уверен начин. Отстоявай това, в което вярваш и винаги бъди честен за чувствата си. Продължавай да се стараеш!

10 – 12 т. – Трябва да си горд със себе си. Знаеш как да изразиш това, което имаш предвид, по най-добрия начин. Поддържай добрите си умения за общуване!

Из: „НАРЪЧНИК ЗА ПРОГРАМА „LIFE SKILLS“
(Четвърто издание) – Hand in Hand, Step by Step

Приложение № 7

Професионална гимназия по техника и строителство „М. В. Ломоносов“
гр. Добрич, ул. „Хан Тервел“ № 187

ВЪПРОСНИК ЗА ЦЕННОСТИТЕ

1. Какво е едно от нещата, които искам да променя в живота си?
.....
.....

2. Какви качества търся в един приятел?
.....
.....

3. Какво ме кара да се усмихвам?
.....
.....

4. Какво ме кара да се ядосвам вътрешно?
.....
.....

5. На кого се възхищавам най-много?
.....
.....

6. Ако намеря 1 000 000 лева, какво бих направил с тях?
.....
.....

7. Какво ще кажа на президента, ако го срещна?
.....
.....

8. Ако можех да взема един човек с мен до луната, кой щеше да бъде той? Защо?
.....
.....

Из: „НАРЪЧНИК ЗА ПРОГРАМА „LIFE SKILLS“
(Четвърто издание) – Hand in Hand, Step by Step

ЗАПОЗНАТИ:

№	ИМЕ, ФАМИЛИЯ	ПОДПИС
1.	ЙОРДАНКА БЕНЕА	
2.	ИВЕЛИНА ТОПАЛОВА	
3.	ИВЕЛИНА ИВАНОВА	
4.	ГАЛИНА ГЕОРГИЕВА	
5.	ИРИНА ДИМИТРОВА	
6.	ИНЖ. ТАНЯ ЧАВГОВА	
7.	БИЛГИН ЕМИНОВ	
8.	ЦОНКА ВЕЛИКОВА	
9.	ГЕРАСИМ ГЕРАСИМОВ	
10.	ИВЕЛИНА МОНЕВА	
11.	КРИСТИАН МИТЕВ	
12.	НАДЕЖДА БАРЪМОВА	
13.	ГИНКА ИВАНОВА	
14.	ИНЖ. ГЪЛЪБИНА СТОЯНОВА	
15.	ИНЖ. ДИМИТЪР ВЕЛИКОВ	
16.	ИНЖ. МИНКО МИНКОВ	
17.	ИНЖ. ДЕСИСЛАВ ГРОЗДЕВ	
18.	ИНЖ. ПЕТЪР СПЕЦОВ	
19.	ИНЖ. ВАЛЯ ИВАНОВА	
20.	ИНЖ. МАРГАРИТА ЕНЧЕВА	
21.	ИНЖ. МИГЛЕНА АНГЕЛОВА	
22.	ИВЕЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА-ПАНТЕЛЕЙМОНОВА	